

Consultation comments on Biodiversity and wood raw materials

Contents

GENERAL COMMENTS	1
O34 Tree species with restricted use.....	3
O35 Wood and bamboo, traceability and certification.....	6
O36 Ecology report.....	19
O37 Measure for biodiversity	25
P14 Improvement and preservation of biodiversity.....	30

GENERAL COMMENTS

Vi støtter ikke å innføre obligatoriske krav og frivillige poengkrav knyttet til biologisk mangfold på tomta. Vi mener at Svanekriteriene bør adresse materialbruk i bygget, og ikke egenskaper knyttet til tomta.

Remissinstans
Boligprodusentenes Forening

Very good addition!

Remissinstans
Kiilto Oy

"Toimenpiteet luonnon monimuotoisuudelle

Kriteeriehdotuksessa nostetaan esille viherkatot. Teknologiateollisuus muistuttaa, että yleisesti ottaen viherkatot eivät ole täysin ongelmattomia niiden rakennusfysikaalisen toimimattomuutensa vuoksi. Lisäksi vedeneristeiden rajallisen käytön vuoksi viherkatot on aina purettava vedeneristeiden korjaamisen / uusimisen vuoksi. Teknologiateollisuus katsoo, että kestävän kehityksen kannalta tulisi rakenteita huomioida koko elinkaaren näkökulmasta, ei vain yhtä tekijää (tässä viherkerroin) osaoptimoiden.

Esityksen mukaan asfalttia, tiiltä ja betonia ei katsota läpäiseväksi. Teknologiateollisuus huomauttaa, että erityisesti tiili ja betonilaatat ovat läpäiseviä pintoja. Lisäksi niiden saumat läpäisevät vettä aivan kuten murskepinnat.

Biodiversity measures

The criteria proposal highlights green roofs. Teknologiateollisuus points out that generally, green roofs are not entirely without problems due to their construction-physical inoperativity. In addition, due to the limited use of waterproofing, green roofs must always be disassembled in order to repair/replace waterproofing. Teknologiateollisuus feels that from a sustainable development perspective, structures should be considered with their entire life cycle in mind, and single factors (here, the green factor) should not be partially optimised.

According to the proposition, asphalt, brick and concrete are not considered permeable. Teknologiateollisuus points out that brick and concrete slabs in particular are permeable surfaces. In addition, their joints are water permeable just like crushed aggregate surfaces. "

Remissinstans

Teknologiateollisuus ry

"i kap. 2, ""överensstämmelse med EU:s taxonomi"" skriver ni att kriterie B tillmötesgås av svensk lagstiftning. Jag har en annan uppfattning i den frågan utifrån mina 10 år i branschen kring biologisk mångfald och samhällsplanering, och tror att er bedömning här kommer leda till problem för exploater, och sannolikt öönskad greenwashing. Ni kan läsa Tyrens analys av tillägg D för akt. 7.1 i det material som nu tillhandahålls av byggföretagen. Generellt ser vi ett genomförandeunderskott vad gäller hänsyn, skydd och kompensationsåtgärder för biologisk mångfald och det finns stora risker att missa dessa kriterier även för planlagd mark.

Detta lösas dock enkelt med ett krav på exploater/den som vill certifiera sig att genomföra en riskanalys och kartering av dessa naturvärden INNAN man påbörjar en certifieringsprocess. På så sätt får exploateren ett underlag som förebygger problem med poäng och taxonomiförenlighet, t.ex. att det finns naturvärden på tomtens som inte går att kompensera. Går det att rent sakligt kompensera är det ändå (i Sverige iallfall) mycket svårt i praktiken då vi saknar lämpligt lagstiftning för detta ändamål.

Detta krav går redan att handla upp marknaden, kompetensen finns sedan länge till ett rimligt pris. "

Remissinstans

Tyrens AB

Materialbrist kommer att vara en utmaning i Branschen framåt pga kriget.

Remissinstans

Besqab

Good ambitions and an important area. But our experience is that these requirements are time consuming to understand and try to set clear routines around. Good if you can be as clear as possible in criteria such as exactly where the evidence should take place.

Remissinstans

JM AB

Sabima mener det er svært viktig og bra at biologisk mangfold er med i Nordisk Miljømerkings forslag til nye, reviderte miljøkrav for Nybygg. Menneskers påvirkning på naturen gjør at vi utrydder arter 1000 ganger raskere enn normalt. Kriteriene om biologisk mangfold vil utgjøre en forskjell for arter og naturtyper i Norge!

Blant hoveddriverne for tap av naturmangfold, finner vi både klimaendringer og forurensning. Det vil si at gode kriterier som gjelder kjemikalier, klima og sirkulærøkonomi (omtalt i andre kapitler) vil være positivt for biologisk mangfold her i Norge.

Arealendringer er imidlertid den største trusselen mot biologisk mangfold. Hver gang vi endrer eller gjør inngrep i natur, påvirkes levestedet til planter, dyr og sopp. Plassering av nybygg har derfor stor betydning for naturmangfoldet. Arealnøytralitet er like viktig som klimanøytralitet.

Skal vi stanse tapet av biologisk mangfold, er det viktig å unngå å bygge der det finnes verdifull natur, som myr, strandsonen, kantsoner langs vassdrag, bekker, gammelskog og rike blomsterenger når man bygger nytt. Det kan vurderes om man kan tenke på kriterier om sirkulærøkonomi også når det gjelder arealer - å bygge der det er bygget fra før.

Altfor ofte gis det dispensasjoner vedrørende naturmangfold i byggesaker. Sabima mener at det ikke er riktig å svanemerke bygg der hule eiker eller andre utvalgte naturtyper gjennom naturmangfoldlove er ødelagt. Vi mener også at det er riktig å sette krav til å bygge utenfor kantsonen til vassdrag.

Remissinstans
Sabima

Har bara inkommit med några småkommentarer om kap 5

Remissinstans
PE Teknik & Arkitektur

O34 TREE SPECIES WITH RESTRICTED USE

The EU is preparing a holistic legislation that will cover all aspects of wood traded in the EU, it should be in place 2023. This kind of tailor made criteria might soon be in conflict with generic legal requirements in the EU countries,

Remissinstans
Federation of the Finnish Woodworking Industries

En öppning för att kunna använda vissa träslag som tidigare varit förbjudna tidigare t.ex. Sibirisk Lärk (utanför Europa) om det kommer från 100% certifierat

Remissinstans
Veidekke Entreprenad

Vi önskar att även Superwood ska klara kravet på beständigt virke både för trall och för fasad. Idag är utbudet av godkända produkter alldeles för smalt och det finns redan missnöjda kunder som anser

att Thermowood & Organowood inte håller måttet över tid. Det är inte hållbart att behöva byta ut produkter som reklamationer.

Remissinstans

Anebyhusgruppen AB

IUCNs rödlista med kriterier EN, CR och VU är otillräckligt, ni bör lägga till NT eller ännu bättre - begränsa urvalet av trädarter till ENDAST LC. Varför ska man överhuvudtaget använda trädarter som bedöms "nära hotande" (NT) eller hotade (VU, EN, CR)? Det är i allfall inte tillräckligt för att kalla sig hållbar.

Remissinstans

Tyrens AB

"Tämä kriteeri on hyvin epäselvästi kirjoitettu. Vaatimus tulee muotoilla uudelleen ja laittaa uudelleen lausunolle. Kriteerissä vaaditaan vakuutus kaikkien puupohjaisten tuotteiden toimitajilta, mutta on epäselvää, mikä vakuutus, mille tuotteille ja mikä on toimitusketjuportaali. Selvitykset ovat B ja C -kohtien osalta niin työläitä, että ne käytännössä kielletään vaatimuksessa. Dokumentaatiovaatimuksesta on vaikea ymmärtää, mikä dokumentaatio koskee mitäkin vaatimusta ja mitkä ovat vaihtoehtoisia toisten dokumenttivaatimusten kanssa.

This requirement is written very unclearly. The requirement should be rewritten and resent for comment. The requirement requires a declaration from all wood-based product suppliers, but it is unclear what kind of declaration, for which products a declaration is required, and what a supplier chain declaration portal is.

The reports in points B and C are so laborious that in practice they are prohibited in the requirement. It is difficult to understand from the documentation requirement which documentation applies to which requirement, and which are alternatives to other document requirements."

Remissinstans

Rakennusteollisuus RT ry

Vi er fortsat uforstående for forbudslisten af træarter fastholdes. Listen begrænser bæredygtigt skovbrug og landområderne kan i værstefald blive omlagt til ressourceturgt erhverv. Udelukkelsen omfatter også træarter, som er støttet af Danida-projektet som hjælper virksomheder og skovejere i udviklingslande med et sikre et bæredygtigt og økonomisk grundlag.

Remissinstans

DI Byggeri, Træ- og Møbelindustri, Danmarks farve- og llimindustri, Aluminium Danmark.

Bra att det är mer beskrivet.

Remissinstans

This criterion is in our view unclearly written.

The criterion requires declaration from suppliers of wood-based products, but it is unclear which declaration, for which products and what is a supply chain declaration portal.

From the documentation requirement it is difficult to understand which documentation applies to which requirement and which are alternative to other document requirements. The required documentation for B, C and D are so difficult that they are practically forbidden in the claim as we understand it."

Remissinstans

JM AB

"Tämä kriteeri on nähdäksemme hyvin epäselvästi kirjoitettu. Pyydämme kirjoittamaan vaatimuksen uudelleen ja laittamaan sen uudelleen lausunolle.

Kriteerissä vaaditaan vakuutus kaikkien puupohjaisten tuotteiden toimittajilta, mutta on epäselvää, mikä vakuutus, mille tuotteille ja mikä on toimitusketjuportaili.

Selvitykset ovat ymmärtääksemme B ja C -kohtien osalta niin työläitä, että ne käytännössä kielletään vaatimuksessa.

Dokumentaatiovaatimuksesta on vaikea ymmärtää, mikä dokumentaatio koskee mitäkin vaatimusta ja mitkä ovat vaihtoehtoisia toisten dokumenttivaatimusten kanssa.

We feel that this requirement is written very unclearly. We request that this requirement be rewritten and then resent for comment.

The requirement requires a declaration from all wood-based product suppliers, but it is unclear what kind of declaration, for which products a declaration is required, and what a supplier chain declaration portal is.

As we understand it, the reports in points B and C are so laborious that in practice they are prohibited in the requirement.

It is difficult to understand from the documentation requirement which documentation applies to which requirement, and which are alternatives to other document requirements."

Remissinstans

JM Suomi Oy

Vi önskar att även Superwood ska klara kravet på beständigt virke både för trall och för fasad. Idag är utbudet av godkända produkter alldeles för smalt och det finns redan missnöjda kunder som anser att Thermowood & Organowood inte håller måttet över tid. Det är inte hållbart att behöva byta ut produkter som reklamationer.

Remissinstans

Forsheda Hus AB

Allmänt: Viktigt att beakta situationen med tillgång till träråvara pga pandemieffekter samt krig och sanktioner. Direkt och indirekt påverkan på tillgång till material och insatsvaror som kan uppkomma.

Remissinstans

Vedum Kök & Bad AB

"Sabima mener at PEFC ikke er en god nok skogsertifisering i Norge. Skog dekker 38 % av fastlandet i Norge. Halvparten av artene på den norske rødlisten lever i skogen. Skogbruk har negativ påvirkning på nesten 85 % av disse. Bare 2,4 % av skogen er eldre enn 160 år, og det hogges fortsatt i denne. De fleste skogeiere i Norge er PEFC-sertifisert. Det betyr at mye av den mest biologisk verdifulle skogen i Norge er PEFC-sertifisert. Sabima deltar i forhandlinger om en norsk FSC-standard, som er en strengere sertifiseringsordning med tydeligere krav til demokratisk deltagelse enn PEFC. Noen viktige krav til FSC-skogsertifiseringen er blant annet:

- Kartfesting av 5 prosent nøkkelbiotoper som ikke skal hogges + 5 prosent som skal bevares mest mulig
- Forbud mot bruk av fremmede treslag
- Mer bruk av lukkede hogstformer i stedet for flatehogst, og andre landskapshensyn
- Tydeligere krav til å sette igjen kantsoner og biologisk verdifulle trær
- Sterkere hensyn til myr og sumpskog"

Remissinstans

Sabima

Vad betyder "Deklarationen görs av leverantörer i de fall som de träbaserade produkterna ska deklareras i leveranskedjans deklarationsportal."?

Remissinstans

PEAB

O35 WOOD AND BAMBOO, TRACEABILITY AND CERTIFICATION

"Keittiön kaapit ja työtasot on mainittu listalla. Kylpyhuonekalusteita ei ole mainittu. Kuuluuko sertifioinnin piiriin?"

The list mentions kitchen cabinets and worktops. Bathroom fittings are not mentioned. Are they included in certification?"

Remissinstans

Temal Oy

This requirement should be increased in order to put a higher pressure on the manufacturers to increase their levels of awareness regarding biodiversity.

Remissinstans

MinDörr Osby AB

"För spårbarhet laminatbänkskivor är det endast spånskivan som omfattas? Ingår även pappersbaserat laminat och spärrpapper.

Kommer garderober, stommar och skjutdörrar, omfattas av krav på spårbarhet? "

Remissinstans

Pelly Group

Det bliver meget omfattende at skulle liste alle træsorter for alle de træprodukter der er anvendt i byggeriet. Det må kunne klares ved at leverandøren underskriver at der ikke anvendes "tree species with restricted use".

Remissinstans

Scandi Byg

Here again the list of products shall be comprehensive and justified.

The text refers to sustainable forest management principles set out by the "FSC or PEFC Chain of Custody schemes." However, those chain of custody certifications do not set out forest management principles. The Ecolabel text should be corrected to reflect "FSC or PEFC forest management certification schemes."

The word "bed" should likely be "be."

Remissinstans

Federation of the Finnish Woodworking Industries

Leverantörerna kan idag inte på ett fungerande sätt uppfylla Svanens krav på dokumentation.
Överväg därför att inte utöka kravet på dokumentation.

Fönster och kökstillverkare har sällan egna spårbarhets-certifikat och kommer då bryta kedjan.
Svanen har en skrivelse för att fånga upp det, dock kommer den lösningen bli väldigt administrativ krävande är vår bild.

Remissinstans

Veidekke Entreprenad

Dette kravet må nyanseres. Det er vanskelig å forstå om produsenter av f.eks. tredører, tre vinduer og kjøkken må ha et eget verdikjede-sertifikat (CoC) fra FSC/PEFC eller ikke, jf. krav til spårbarhetscertifering og Alternativ dokumentasjon 1 og 2. Det gis unntak for underleverandører, men kravet for hovedleverandører er som sagt uklart. For sammensatte produkter er det normalt underleverandører som har CoC-sertifikat, og ikke leverandør av ferdig produkt.

Remissinstans

Norske Trevarer

Konsekvensanalys? I övrigt inga frågor.

Remissinstans

Stena Fastigheter AB

Kriteeri on hyvin epäselvästi kirjoitettu. Vaatimuksessa on määriteltävä, mitä käytännössä tarkoitetaan sertifoidun puun osuuden laskennalla. Toimittajat eivät varmasti myöskään jaa mielellään omia laskujaan eteenpäin toimitusketjussa (tämä tieto on liiketoiminnan kannalta hyvin olennaista). Paljon tuoteryhiä, joista puupohjaisen osan poimiminen aiheuttaa melkoisia haasteita ja paljon työtä. Esimerkiksi puutavaran painon osuus ikkunasta vaatii kokonaan oman selvityksensä.

Vaatimusten tulisi selkeyden vuoksi olla itse vaatimustekstissä. Ehdotetussa kriteerin vaatimuksessa edellytetään CoC-sertifikaattia puuraaka-aineen toimittajalta, kun dokumentaatiossa sitä edellytetään kaikilta puupohjaisten tuotteiden toimittajilta.

Tiettyjen termien käyttö vaatimuksessa tulee tarkastaa. Tällä hetkellä termejä on käytetty sekaisin: 1) Puun alkuperäketjun sertifointi -kohdassa on määriteltävä selkeämmän, mitä toimittajaa missäkin kohdassa tarkoitetaan - nyt eri portaiden toimittajat menevät sekaisin 2) koko vaatimuksessa käytetään sekavasti termejä puuraaka-aine, puumateriaali, puupohjaiset tuotteet.

Vaatimus tulee kokonaisuudessaan muotoilla uudelleen ja laittaa uudelleen lausunnolle.

This requirement is written very unclearly. The requirement must define what in practice is meant by calculating the proportion of certified timber. The suppliers will certainly not happily share their own calculations with the supply chain (this information is essential for business operations). There are many product groups, and picking out the wood-based share of these will cause lots of challenges and lots of work. For example, the timber's share of the weight of a window requires an entire report of its own.

For clarity, the requirements should be in the requirement text itself. The proposed requirement calls for a CoC certificate from a wood raw materials supplier when the documentation requires it from all wood-based product suppliers.

The use of some terms should be reviewed in the requirement. Currently terms are being confused together: 1) The section on the chain of custody certificate must define more clearly what supplier is referred to in which section - currently suppliers from different stages are getting mixed up 2) the entire requirement mixes up the terms wood raw materials, wood, and wood-based products.

The requirement should be rewritten entirely and resent for comment.

Remissinstans

Rakennusteollisuus RT ry

The consultation refers to sustainable forest management principles set out by the “FSC or PEFC Chain of Custody schemes.” However, those chain of custody certifications do not set out forest management principles. The Ecolabel text should be corrected to reflect “FSC or PEFC forest management certification schemes.”

Remissinstans

Stora Enso

"Pohjoismainen Ympäristömerkintä laskee primääripuuteollisuuden sivutuotteet (kuten sahanpurun, hakkeen ja kaarnan) sekä metsänhoidon jätteet (kuten kaarnan, oksat ja juuret) kierrätysmateriaaleiksi. "" See statement from P12."

Remissinstans

Rudus Oy

Efter har jobbat i version 3 så är detta en stor administrativ börd för projekten. Går det inte att lösa på annat sätt tex att man väljer rätt material i hpp eller sundahus?

Remissinstans

Besqab

"This criterion is in our view unclearly written. Please rewrite the requirement.
The requirement is hard to understand and very difficult to explain to suppliers.
The requirement must specify what is meant in practice by calculating the proportion of certified wood. Has the workload resulting from the invoices required in the section been fully considered - for both the Nordic Ecolabel and the applicant? Suppliers are certainly not happy to share their invoices further down the supply chain (containing business-sensitive information). Calculating the share of wood can be tricky for some product groups listed in the document. For example the share of wood (weight) of a window. We only want to calculate in weight percent.
For the sake of clarity all the requirements should be in the text of the criterion. The proposed requirement of the criterion requires a CoC certificate from the supplier of the wood raw material while the documentation requires it from all suppliers of wood-based products.
Please check the use of terms in the claim. Currently the terms are confused 1) In the wood chain of custody certification it is necessary to define more clearly what is meant by a supplier 2) the terms wood raw material, wood material, wood-based products are used confusingly in the requirement. 3) It's unclear how FSC Mix Credits will be handled.
JM should be able to fulfil the requirements for standard suppliers in the basic license and then only supply project-specific quantities (the first invoice from each supplier).

Our window supplier pointed out that the O35 criterion is more comprehensive than the criteria for Nordic Ecolabelled windows and doors, which would result in Nordic Ecolabelled products not necessarily meeting the criteria for use in Nordic Ecolabelled buildings. The criteria for windows and doors do not require the manufacturer to be FSC / PEFC certified.

For Nordic Ecolabelled windows and doors, requirements are set that at least 70% of the solid wood included will come from certified sustainable forestry. The requirement applies to solid wood in, for example, frame and frame and also veneer on an exterior door. On the other hand, wood fiber boards are not covered by the requirement for a proportion (70%) of certified timber.

In addition, there is a de minimis limit in the criteria for windows and exterior doors to enable exceptions to the proportion of certified timber for components less than 10% by weight. The purpose is that, for example, a threshold for an exterior door does not have to be covered by requirements for certified timber.

As the requirements for Nordic Ecolabelled windows and doors and the referral are not compatible, windows and doors should not be included in this group or that the same exception be made in the referral as in the criteria for Nordic Ecolabelled windows and doors.

The accounting requirements for a non-traceability-certified supplier are extensive. The requirements state that the license applicant must have a documented agreement with the supplier that describes how the supplier guarantees that the specified, certified wood raw material on the invoice is delivered to the project. The agreement must also state that the supplier is obliged to report any change in the wood raw material's source of purchase.

As windows and doors consist of several wood-based parts that can come from several subcontractors, in practice a window can consist of parts from several different sources and deliveries with different proportions of certified timber. To meet the above requirement, each individual wooden component would need to be traced back to the delivery and supplier. This is currently not covered by the traceability certification in either FSC or PEFC."

Remissinstans

JM AB

"Skärpta krav certifierat virke

Det är mot bakgrund av klimatförändringar och global upphettning viktigt med kolinbindning i mark, att spara mycket skog och värna om att många arter av flora, funga och fauna bevaras.

IPCC:s rapport 28/2-22 handlar om klimatteffekter, anpassning och sårbarhet och pekar på hur väldigt bråttom det är med åtgärder mot bl a klimatförändringar. Rapporten pekar också på vikten av naturbaserade lösningar, tex att återvärta dränerade torvmarker och att arbeta med kolinbindning i skog. Den typ av virkesproduktion/skogsbruk vi nu bedriver i Sverige, dvs kalhuggning och virkesåkrar, är inte förenligt med vare sig bevarad biodiversitet eller bevarade kolförråd i skogsmark och stående skog.

Enl en forskningsstudie från Mittuniversitetet (T. Skytt, G. Englund, B-G Jonsson, 4/11-21) skulle en minskad eller något minskad avverkning i Sverige (mätt i m³sk) kunna ge stor alternativt något ökad klimatnytta. Enl forskningen finns säkra resultat för detta som gäller åtminstone 50-100 år framåt (de har även räknat på klimatnytan om man upphör med skogsbruk, den är i kort perspektiv ännu större). Efter 150 år kan klimatnytan vara bättre med dagens typ av skogsbruk, men detta resultat är enl forskning mycket osäkert, pga tidsaspekten. Dessutom behövs kolförråd och klimatnytan nu, innan det är för sent. Vi har enligt J. Rockström och O. Gaffney (i boken Jorden, Vår planets historia och framtid) redan passerat vissa planetära gränser, och är nu "obehagligt nära jordens tröskelpunkter" där en övergång från ett relativt stabilt system till instabilitet kan orsakas av små förändringar. Författarna menar att sparande av biomassan, inklusive skog, nu är en avgörande faktor.

En minskad eller något minskad produktion av virke, med bättre kvalitet, tex kärnvirke som håller längre, är då något att sträva efter ur hållbarhets- och klimatsynpunkt.

Angående godkänt virke för Svanenmärkta byggnader finns ju redan FSC- och PEFC- standarder som krav.

Dessa system har ju mycket milda krav (större avvikelse krävs t ex hela 5 ggr för att virket ska undantas från certifiering i FSC, enl uppgift från FSC). Certifieringen bygger ju också till en del på att på att skydda nyckelbiotoper. En svårighet är att Skogsstyrelsen nyligen slutade att registrera nyckelbiotoper (21/12-21). Markägare kan nu också kräva avregistrering av nyckelbiotoper registrerade efter 27/6-19, och det finns organisationer som kräver att alla registrerade nyckelbiotoper ska raderas för all framtid. Det skulle kunna innebära att nyckelbiotoper i framtiden inte kommer att kunna identifieras i någon högre grad. Mot bakgrund av bl.a. detta så är det mycket angeläget att skärpa krav på virkescertifiering för Svanenmärkta byggnader.

En möjlighet vore nu att titta på ytterligare krav på virket och skogsskötseln tex plockhugget virke, hyggesfritt skogsbruk och/eller naturnära skogsbruk. Vettiga krav behöver naturligtvis ställas även när en sådan certifiering kommer till. T ex kring tillåtet högsta uttag, vilken åldrar och dimensioner som träden ska ha när de skördas, kolinlagring och kolförråd, hur våtmarker och torvmarker hanteras, regler kring olika virkens kvalité , hur föryngring sker, hur störningar hanteras, och att lagar och förordningar efterlevs.

För att få Svanenmärkning skulle man under en övergångsperiod innan ny certifiering finns, som ett minimum motsvara nuvarande krav inom FSC/PEFC. Samt redan nu kunna lägga till poäng för plockhugget/hyggesfritt från naturnära skogsbruk. Alternativt att genast ta bort FSC och PEFC som godkänt virke, och samtidigt utforma strängare krav, där bla plockhuggning/kalhyggesfritt klimatvärtigt skogsbruk ingår. Enl. S. B. Nilsson, professor IIASA, så är Europa inne i ett postproduktionsskede. Virkeskonkurrens från andra delar av världen ökar. Vi skulle kunna konkurrera med mer långsamväxande virke av god kvalitet. Svanenmärkning av byggnader med sådant virke skulle gynna denna typ av (i dubbel bemärkelse) mer hållbara produktion."

Remissinstans

Privatperson

Kravet om at mindst 70 vægt% skal være sporbarhedcertificeret er som i andre kriterier, men vi har en bemærkning til at udkastet indeholder krav om, at de resterende, op til 30%, af træet skal være "controlled wood". Det kan medføre et omfattende arbejde med at dokumentere indkøb af sammensatte træprodukter, der er indeholder flere små bestanddele af træ, ex dyvler og detaljer i lister.

Foreslår, at det tillades at op til 5 vægt% af træet i et sammensat træprodukt kan anvendes, hvis det alene overholder O34.

Remissinstans

Nobia AB

"Tämä kriteeri on nähdäksemme hyvin epäselvästi kirjoitettu. Pyydämme kirjoittamaan vaatimuksen uudelleen ja laittamaan sen uudelleen lausunolle.

Mikäli ei tiedä ennestään, mitä vaatimuksessa tarkoitetaan, sitä on mahdoton ymmärtää ja hyvin vaikea selittää toimittajille.

Vaatimuksessa on määriteltävä, mitä käytännössä tarkoitetaan sertifoidun puun osuuden laskennalla. Onko mietitty loppuun asti kohdassa vaadittavista laskuista aiheutuvaa työmääriä - sekä Joutsenmerkille että hakijalle? Toimittajat eivät varmasti myöskään jaa mielellään omia laskujaan eteenpäin toimitusketjussa (tämä tieto on liiketoiminnan kannalta hyvin olennaista). Tässä on paljon tuoteryhmiä, joista puupohjaisen osan poimiminen aiheuttaa melkoisia haasteita ja paljon työtä. Esimerkiksi puutavarana painon osuus ikkunasta vaatii kokonaan oman selvityksensä.

Vaatimusten tulisi selkeyden vuoksi olla itse vaatimustekstissä. Ehdotetussa kriteerin vaatimuksessa edellytetään CoC-sertifiakaattia puuraaka-aineen toimittajalta kun dokumentaatiossa sitä edellytetään kaikilla puupohjaisten tuotteiden toimittajilta.

Pyydämme tarkistamaan termien käytön vaatimukseissa. Tällä hetkellä termejä on käytetty sekaisin 1) Puun alkuperäketjun sertifointi -kohdassa on määriteltävä selkeämmän, mitä toimittajaa missäkin kohdassa tarkoitetaan - nyt eri portaiden toimittajat menevät sekaisin 2) koko vaatimukseissa käytetään sekavasti termejä puuraaka-aine, puumateriaali, puupohjaiset tuotteet.

Perusluvan haltijan tulisi voida selvittää vaatimukset vakiotoimittajien osalta peruslisenssissä ja toimittaa sen jälkeen vain projektikohtaiset määärät.

We feel that this requirement is written very unclearly. We request that this requirement be rewritten and then resent for comment.

If you do not already know what is meant in the requirement, it is impossible to understand and extremely difficult to explain to suppliers.

The requirement must define what in practice is meant by calculating the proportion of certified timber. Is there full awareness of the amount of work caused by the calculations required by the section - both for NSE and the applicant? The suppliers will certainly not happily share their own calculations with the supply chain (this information is essential for business operations). There are many product groups here, from which picking out the wood-based share will cause lots of challenges and lots of work. For example, the timber's share of the weight of a window requires an entire report of its own.

For clarity, the requirements should be in the requirement text itself. The proposed requirement calls for a CoC certificate from a wood raw materials supplier when the documentation requires it from all wood-based product suppliers.

We request that the use of terms in this requirement is reviewed. Terms are currently used interchangeably 1) The section on the chain of custody certificate must define more clearly what supplier is referred to in which section - currently suppliers from different stages are getting mixed up 2) the entire requirement mixes up the terms wood raw materials, wood, and wood-based products.

The holder of a base licence should be able to ascertain the requirements for standard suppliers in the base licence and then supply only project-specific quantities."

Remmissinstans
JM Suomi Oy

Menas stomme? (ramar är fel). Bra att kravnivån och innehållet är i samma nivå som tidigare krav .Viktigt att tänka på att fönster levereras som produkt, inte träråvara. Det innebär leverantörer av produkter (inte träråvara) kan dokumentera på ett rimligt sätt. Tex är fönsterleverantörer inte certifierade och enligt gällande krav vill ni därmed ha deras fakturor för deras träinköp? Det blir inte bra att redovisa i varje projekt, utan behöver kunna verifieras på en mer övergripande nivå.

Remmissinstans
NCC

Her må kravet stilles på en annen måte for å sikre at sporbarhet etterleves. Nordisk Miljømerking går inn i minimumskravet til 70 prosent sertifisert trevirke og 30 prosent Controlled Wood, som en del av kravstillingen i Svanemerket. Dette er allerede håndtert i selve sertifiseringssystemene. Det som er viktig er dermed at det stilles krav om at det skal være bestilt og levert sertifisert virke. Dette må dokumenteres gjennom forretningsdokumenter (bestilling, faktura), i tillegg til at leverandør har sporbarhetssertifikat. Dette vil være en riktigere måte å dokumentere sporbarhet og sertifisert trevirke på, som også er enklere for alle parter. Det må sikres at Chain of Custody overholdes og alternative dokumentasjonsordninger bør unngås.

Remissinstans

Treindustrien

Att välja en kategori av inredning, "köksskåp" och bänkskivor, att omfattas av spårbarhet är svårtolkat. Vilken är definitionen på köksskåp i denna skrivning?

Krav på certifierad träråvara till 70% för svanenmärkta inredningar kravställs i Möbler och Inredning 5.0 och har inte slagit igenom ännu då befintliga kriterier gäller till 2022-12-31. För de produkter som är listade i SHPP men ej svanenmärkta, är det ett mycket högt ställt krav från att inte ha kravställts alls i tidigare version.

Det är inte heller rimligt att kunna tillgodose detta krav för produkter som inte har så stora volymer men kompletterar sortimentet. Det blir oerhört svårt att kravställa på underleverantörer att genomföra ändringar i material på kort sikt. Baserat på rådande marknadssituation är det svårt eller omöjligt att byta material där så skulle krävas.

Det kan innebära att utbudet i SHPP begränsas vilket kan göra det mindre attraktivt att bygga svanenmärkta hus med ett tilltalande och varierande utbud av inredningar.

Spårbarhet

Vi som produktleverantör (leverantör i SHPP) är inte spårbarhetscertifierade. Spårbarhet av ingående material gm specifika fakturor kopplat till respektive projekt kan vi inte tillgodose. Exakt vilken inkommande batch och faktura för visst material som används till vilket unikt skåp eller kund/ projekt, har vi inte system för att kunna hantera.

Produkter som finns listade i SHPP och är inköpta kan vi inte heller redovisa motsvarande spårbarhet till projekt för och uppföljning blir därmed omöjlig.

Vår egen tillverkning av bänkskivor kan inte hanterings- eller systemmässigt hantera spårbarhet i batch och faktura från leverantör till kund/projekt.

Slutligen, kan inte levererade produkter redovisas i kilo eller m² som färdiga produkter/ insatsmaterial och därmed inte heller per projekt.

Remissinstans

Vedum Kök & Bad AB

O35 kriteriet är mer omfattande än kriterierna för Svanenmärkta fönster och dörrar vilket skulle resultera i att Svanenmärkta produkter nödvändigtvis inte uppfyller kriterierna för att användas i Svanenmärkta byggnader.

I kriterierna för fönster och dörrar så ställs inga krav på att tillverkaren skall vara FSC/PEFC certifierad.

För Svanenmärkta fönster och dörrar ställs krav om att minst 70 % av ingående massivt trä skulle komma från certifierat hållbart skogsbruk. Kravet gäller massivt trä i exempelvis ram och karm och även faner på en ytterdörr. Däremot omfattas inte träfiberskivor av kravet på andel (70 %) certifierat virke.

Där till finns en bagatellgräns i kriterierna för fönster och ytterdörrar för att möjliggöra undantag på andel certifierat virke för komponenter mindre än 10 viktprocent. Syftet är att exempelvis en tröskel till en ytterdörr inte ska behöva omfattas av krav på certifierat virke.

Då kraven för Svanenmärkta fönster och dörrar och remissen inte är kompatibla borde fönster och dörrar inte inkluderas i denna grupp eller att samma undantag göras i remissen som i kriterierna för Svanenmärkta fönster och dörrar.

Redovisningskraven för en icke spårbarhetscertifierad leverantör är omfattande. I kraven står det att licensansökaren måste ha ett dokumenterat avtal med leverantören som beskriver hur leverantören garanterar att den specificerade, certifierade träråvaran på fakturan levereras till projektet. I avtalet ska det också framgå att leverantören är skyldig att rapportera varje förändring av träråvarans inköpskälla.

Då fönster och dörrar består av flera träbaserade delar som kan komma från flera underleverantörer så kan i praktiken ett fönster bestå av delar från flera olika källor och leveranser med olika andel certifierat virke . För att uppfylla kravet ovan skulle varje enskild individuellträkomponent behövas spåras tillbaka till leverans och leverantör. Detta omfattas idag inte i spårbarhetscertifieringen i varken FSC eller PEFC.

Remissinstans

NorDan

Norge eksporterer mye tømmer. Sabima støtter bruk av norsk tømmer i Norge.

Remissinstans

Sabima

Vad avses med "Ramar"?

Remissinstans

Wästbygg

PEFC appreciates contribution of Swan to SDG's goal of ensuring sustainable production and consumption patterns by having requirements for certified, sustainable wood and traceability. In general, we welcome the expanded scope, but believe there is potential of simplifying and tightening the criteria.

Introduction on PEFC forest certification

PEFC is the world leading forest certification scheme and widely recognised. PEFC holds a strong position in the Nordic region by virtually covering all certified forests owing to unique local adaptability and efficiency especially for small- and family forest owners.

Traceability is based on an unbroken chain, ie. all organisations in the value chain must be certified by an independent, third-party certification body for wood-based products to be claimed as PEFC certified. If not, the products cannot be claimed and distributed as PEFC certified.

To qualify for using PEFC label, at least 70% of the wood-based material included in the product must be PEFC certified material (remaining must be PEFC controlled sources). The methods for calculation of certified content are integral part of Chain of Custody standard and shall be calculated on basis of single measurement unit, whether it is volume or weight.

Comments on scope

Wood-based products could be incorporated into the building itself and used on building site in the construction (but not incorporated into the building eg. casting moulds). Whereas section O34 is explicit on this, O35 is not.

PEFC Nordics suggest “wood-based products used in construction but not incorporated into the building”, is explicitly included in the scope of O35, like O34. The need to ensure sustainable wood in those products are not less important than built-in products, probably even more so. Also, certified supply is sufficiently in place.

The scope of O35 is extended to cover more products and building elements. PEFC Nordics welcomes this. However, stairs/staircases are not included in the proposal. Hence, PEFC Nordics suggest stairs/staircases to be listed as well. Swan will play an important role to drive market toward sustainability also on this product category.

PEFC Nordics welcome office buildings to be included in the criteria.

Comments on certified content

Proposal on O35 states that minimum 70% of weight of wood raw materials must originate from sustainable managed forest, whereas remaining must be from controlled sources.

The 70% condition is in line with the requirement of using PEFC label and is usually regarded as minimum threshold to accept a product as certified in marketplace. However, with O35 as proposed, a Swan project could accept 30 % of supply not being certified.

This would mean Swan is far less demanding than common practice in market. In any policy or requirement regarding wood, it is common to demand that all wood-based products must be certified. Then, calculation of certified content is performed by suppliers in compliance with the Chain of Custody standard.

PEFC Nordics suggest that all wood-based products must be certified (with at least 70% certified content) according to FSC/PEFC schemes. We recommend using the term “wood-based products” instead of “wood raw material”. Weight or volume content should be equal options if the calculation is in accordance with Chain of Custody standard.

Comments on documentation

Proposal requires suppliers having a valid Chain of Custody certificate under FSC/PEFC schemes. No further requirements regarding information besides tree species is described. Moreover, for Swan applicants, proposal comes with two documentation alternatives.

Valid Chain of Custody certificate is an essential. However, there is more information needed to deliver confidence that wood in products originate from sustainably managed forests (and/or controlled sources) according to the chain of custody systems.

PEFC Nordics suggest that in addition to a valid Chain of Custody certificate, Swan should require that all deliveries shall be followed with documentation according to FSC/PEFC schemes*.

*PEFC Chain of Custody require that supplier provides customer with documentation with following information for each delivery: a) customer identification, b) name of supplier, c) product identification (incl tree species), d) quantity of product(s), e) date of delivery, f) PEFC claim for each product, g) certificate number.

PEFC Nordics cannot see the need for two documentation alternatives and suggest an adjusted alternative 2 to prevail. Documentations as described above should be available for Swan for control purposes.

Comments on exception

Proposed criteria on O35 makes an exception possible for supplier, eg. joinery workshop, not having valid Chain of Custody certificate.

PEFC Nordics want to point out that in the Nordic region there is abundant supply of certified wood raw materials as most of forests are PEFC certified. Also, with several options of Chain of Custody certificates, a certificate is obtainable for most suppliers no matter the size.

Hence, PEFC Nordics suggest possibility of exception to be applicable for small suppliers only. Second last paragraph (envelope) should be stressed as an exception as proposed wording might indicate this as an alternative pathway of documentation.

Comments on recycled

Proposed criteria states that “suppliers who only deliver recycled material in the Nordic Swan Ecolabel buildings are exempted from the requirement for Chain of Custody certification”. The Swan definition of recycled material includes by-products (sawdust, wood chips, bark, etc.) from wood processing and residues from forestry (bark, branches, roots, etc.).

There are two complications to this. Firstly, in the PEFC system, by-products and forestry residues are explicitly excluded from the recycled definition as these are not considered waste. They can be used as raw material in products, eg. wooden boards and certified just like any other forest and tree-based material. Forest residues seem unlikely to be relevant for building purposes at all. Secondly, recycled material is covered by PEFC Chain of Custody system and already labelled in the marketplace, typically paper-based products.

Hence, PEFC Nordics suggest exception on recycled material is removed all together. By relying on the Chain of Custody systems Swan would have an independent, third-party verification that suppliers indeed deliver only recycled material.

Comments on Chapter 9/P18

Chapter 9 comes with options (d and e) for points given to continuous cover forestry. This is reasoned by need to safeguard biodiversity. No methods to verify the origin is specified. PEFC Nordics want to underline that biodiversity is an important dimension in our sustainable forest standards with several specific requirements to safeguard habitats and environment in favour of biodiversity, especially for threatened and endangered species. No forestry model is preferred above others.

To our knowledge the continuous cover forestry concept still misses an operational definition and there is no reliable method for passing on information about silvicultural system in the value chain. PEFC Nordic suggest that the options of d) and e) is removed from the Swan criteria for now.

Summary of PEFC Nordics comments

Core of our comments is that Swan should require all wood and wood-based products, both used in construction and incorporated into buildings, must be certified and documented accordingly to FSC/PEFC schemes. Exceptions regarding chain of custody should be more rigorous and exceptions on recycled material removed. There is no method on traceability for continuous cover forestry yet.

PEFC Nordics believe our suggestion would make Swan criteria easier to understand and manage, hence better serving goal of ensuring wood-based products originate from sustainably managed forests as part of Swan's role to drive market toward a more sustainable future.

We would be happy to assist in further process.

Remissinstans

PEFC

I grunden ser vi det som positivt att det ställs krav på certifiering av trävara. Men ställer oss frågande om alla produktgrupper kan hanteras på samma sätt. Det är otroligt svårt att jämförbart mäta träet i de olika produktkategorierna så att andelen kan räknas ut. Det behöver tydliggöras hur vi ska räkna på andelen certifierat trä, kan vi hitta schabloner för ingående trä i t.ex. fönster? Detta är nämligen ingen data som finns tillgänglig utan måste hanteras helt manuellt vilket kommer bli otroligt tungt med tanke på antalet artiklar med trännehåll som används vid varje projekt. Vi på Beijer har investerat i digitala lösningar för att så smidigt som möjligt kunna förse våra Svanenkunder med träsammanställning där anspråk, fakturanummer och andel certifierat tydligt framgår. Det kommer vara väldigt svårt för oss att utöka denna tjänst med alla produktgrupper som nu räknas med eftersom data på ingående kubik trä inte är tillgängligt på ett digitalt strukturerat sätt. Detta kommer resultera i otroligt mycket administrativt arbete hos varje licensinnehavare och eftersom fönster, kök och garderober ofta är specialanpassade så kommer jobbet behöva göras om i varje enskilt projekt.

➤ Klargör hur andelen ska räknas ut. Kubik är en rättvis och bra enhet att räkna i när det gäller skivmaterial och virke. När det kommer till sammansatta produkter som fönster är vårt förslag att det tas fram schabloner för att räkna ut kubik trä i varje produkt.

Vi vill också trycka på vikten att prioritera leverantörer och producenter med tredjeparts granskad certifiering. Om alternativ för dokumentation 1 (alltså att leverantören inte har CoC-kod) väljs så används en process som inte har tredjeparts granskats, i specialfall så kanske fakturorna går att spåra. Men för standardprodukter går det inte att säga att en inköpsfaktura hänger ihop med en försäljningsfaktura om processen inte tredjepartsgranskas.

Möjlighet att använda alternativ dokumentation 1 bör strykas eller kraftigt reduceras till att endast gälla specialprodukter (alltså produkter med unikt id-nummer eller unikt utförande så att spårning via dokument är möjlig). Alternativ dokumentation 2 bör premieras då det innebär att processen granskats och certifierats.

För de 30 % av de träbaserade produkterna som inte behöver vara certifierade så finns det hos oss en osäkerhet hur detta ska styrkas och bevisas. Vi kan nämligen inte sälja med anspråket "controlled wood" eller "controlled source" enligt standardkrav. Men i och med att vi har ett CoC-certifikat så granskas våra processer i sin helhet och för produktgrupper som täcks av vårt certifikat tredjepartsgranskas vi.

➤ Förtydliga hur andelen som inte är certifierad ska bevisas följa FSC och PEFC kontrollsysteem. Förslagsvis tolkas leverantörens CoC-certifikat som bevis för att minimikraven för PEFC och FSC efterlevs.

Remissinstans

Beijer Byggmaterial

Avses hela köksskåpet inklusive luckorna?

Remissinstans

Nobia

Är det tillåtet att leverera volymer som kontrollerade (FSC Controlled Wood resp PEFC Controlled Sources - kontrollerat virke från certifierade leverantörer.) eller måste allt virke vara levererat som certifierat? – eller skall man tolka texten som att minst 70% skall vara certifierat och resterande 30% kontrollerat?

Remissinstans

Derome

Spårbarhet och certifiering av trä och bambu. Gamla O28. Fler byggnadsdelar omfattas. Nya alternativ för redovisning finns. Bedömer fortsatt att det är en stor och tung redovisning.

Remissinstans

Nordr, Bjerking, Coresource

---

1. Positivt med möjligheten till alternativ dokumentation.
2. Gällande följande nya produktkategorier dörrar och dörrkarmar / fönster / köksskåp och bänkskivor känns det inte helt självklart att tillverkare av dessa produkter ska omfattas av kravet på spårbarhetscertifiering. Det är också lite tvetydigt i formuleringarna då det på ett ställe står "Leverantören av träråvara/ bambumaterial ska vara spårbarhetscertifierad enligt FSC eller PEFC." och utifrån den skrivningen så är det istället deras leverantör som bör vara spårbarhetscertifierad, men enligt denna skrivning kan man tolka det som om att även t ex fönstertillverkaren ska vara spårbarhetscertifierad: "Giltigt spårbarhetscertifikat enligt FSC/PEFC från alla leverantörer av träbaserade produkter". För dessa produktkategorier finns det dessutom Svanenkriterier och dessa omfattar inte krav på att innehavare av en licens för Svanemärkta fönster, dörrar eller köksskåp behöver vara spårbarhetscertifierad. Det skulle då vara rimligt att skriva in i kriteriedokumentet att leverantörer av dessa produktkategorier istället ska redovisa att de köper in FSC- eller PEFC-märkt trä från spårbarhetscertifierade leverantörer.

Remissinstans

PEAB

Synpunkt, det borde vara vanligare och bättre att räkna volym än vikt. Vikten varierar kraftigt med träets fukthalt och träslag. Det kan också finnas anledning att ange vilken volym som ska användas. Sågverk och hyblerier använder ofta nominellt mått på trämaterial, dvs före bearbetning. Efter bearbetning kallas aktuellt mått och motsvarar bättre det som faktiskt levereras till ett husbygge.

Kravet utökas med köksskåp. Att hålla ordning på träslag, vikt av trä och/eller volym på köksskåp är en avancerad manöver inom ett Chain of custody certifikat. Här brukar produkten i sig vara med ett anspråk som inte kan överföras vidare i leden på grund av att den helt enkelt inte passar i en CoC certifiering när produkten är framställd, eller så förenklas anspråket till FSC Mix Credit. Kravet styr

mot att handla direkt från producent vilket kan vara kontraproduktivt sett till miljöpåverkan från transporter. Pga varumärkesskydd och likheten med formella anspråk får inte PEFC eller FSC ingå i en produktbenämning så alternativet faller också.

Det framgår inte helt tydligt i texten hur Svanen ställer sig till andra vanliga anspråk från FSC, exempelvis FSC Mix Credit. Är det inte tillåtet anspråk trots att det ingår i FSC-certifiering?

Förslag: Ändra från viktprocent till volymprocent angivet i faktiskt, aktuellt mått. Klarlägg vad som gäller för FSC Mix Credit. Överväg alternativet att producent av ex köksskåp kan ange om det är certifierat virke i möbeln i ett separat intyg om producenten har giltiga PEFC eller FSC certifikat, dvs tillåt att undantagsregeln används frekvent för skåp och möbler med komplex volym och sammansättning.

Hoppas att detta är konstruktivt för er så att arbetet kommer framåt.

Remissinstans

Woody

Förtärliga att FSC Mix credit och PEFC Mix överlag är godkänt som certifierat virke (kopplad till kravet 70 % certifierat) oavsett procentsats.

Remissinstans

Skanska

O35 Spårbarhet och certifiering av trä och bambu

Spårbarhet bör säkerställas m.h.a. godkända databaser såsom VilmaBas eller likvärdiga på nationell eller internationell nivå. Tillsammans med certifikat som FSC och PEFC.

Remissinstans

Skogsindustrierna – Svenskt trä

O36 ECOLOGY REPORT

Der er brug for flere retningslinjer på hvor omfattende denne opgave skal være. Fx. hvor omfattende rapporten skal være, hvad der er et realistisk/forventet tidsforbrug. Vise guidelines eller eksempler på hvad der skal til for at opfylde kravet.

I forberedelse af byggetilladelse til projektet bliver der også truffet stilling om projektet må opføres på den pågældende grund, så byggetilladelsen og eventuel VVM må også have værdi i dette arbejde. I stedet for at henvise til LUCAS (som er noget grovmasket), kunne det så ikke være relevant at se i kommuneplaner - hvad er området udlagt til, hvad skal der ske med det?

Remissinstans

Scandi Byg

Do we have these professionals in Finland or could Ecolabe maintain a list of accepted Ekologists/Bilogists?

This may be an extra cost, because it is mandatory to do and has an requirement of qualification.

Remissinstans

Teijo-Talot Oy

Detta är kostnadsdrivande och rör parametrar som vi entreprenörer inte råder över. Överväg därför att göra detta till poängkrav

Remissinstans

Veidekke Entreprenad

Vad är syftet att införa en ekologirapport? Tanken må vara god men vid en byggnation av tex flerbostadshus är tomterna små samt ska nyttjas enligt detaljplanen, vilket innebär att tomtens ytskikt oftast skalas av i sin helhet.

Ytterligare en konsult som fördyrar projektet och en rapport som inte kommer användas i praktiken.

Att spara visas naturvärden blir väldigt kostnadsdrivande, bättre att satsa på framtida artrikedom och lägga denna punkt som poäng under P14.

Remissinstans

Eksjöhus Modulbygg AB

Här kan hänvisa till standard för naturvärdesinventering SS 199 000 med avseende på metod för fältinventering

Ni bör också informera om begränsningar vad gäller att kompensera för biologisk mångfald, då det sällan är genomförbart vare sig sakligt (oavsett land) eller juridiskt (i Sverige).

Remissinstans

Tyrens AB

Pakollinen vaatimus olisi hyvä yhdenmukaistaa EU taksonomian kriteerien kanssa ja pitää vaatimustaso molemmissa viitekehysissä samana selkeyden vuoksi. Tähän päälle voidaan asettaa pistekriteerejä.

Kriteeriin tulisi tarkentaa, tarkoitetaanko siinä rakennustyömaata vai tonttia. Kohdassa a. ja b. viitataan tilanteeseen ennen rakentamista, jolloin käytetty termi on väärä. Ehdotus: kriteerin kohdassa viitataan rakennettavaan tonttiin.

Myös maisemasuunnittelijalla voi olla vastaava pätevyys tehdä kuvaltu monimuotoisuuden arviointi.

It would be good to harmonise the obligatory requirement with EU taxonomy criteria and keep the requirement level the same in both frameworks for clarity. Points requirements could be set on top of this.

The requirement should clarify whether it refers to the building site or the plot. Sections a. and b. refer to a situation before construction, which means that the term used is wrong. Suggestion: the sections should refer to the plot on which construction will be carried out.

A landscape designer could have the equivalent qualifications to carry out the biodiversity assessment described.

Remissinstans
Rakennusteollisuus RT ry

Borde heta samma sak som kommunerna kallar det. I stället för att ytterligare en utredning ska göras här och en ytterligare konsult skall tas in. Tex borde ni kalla det för en Naturvärdesinventering eller analys som ändå görs i samband med detaljplanen.

Remissinstans
Besqab

I regel görs naturvärdesinventering i samband med framtagandet av detaljplan, denna bör kunna fungera även som ekologirapport i resp. fall? I våra skolprojekt strävar vi alltid efter att bevara så mycket naturmark som möjligt. Dels utifrån ett ekologiskt perspektiv, men också för att detta är den miljö som barn trivs och vill vara i. Vi hoppas att ni kan lägga in detta som ett värde då det bör vara mer värty än ex odlingslådor etc.

Vidare skulle vi önska att man kan se resp. byggnad och fastighet i sitt sammanhang. I en större stadsutveckling så planeras i regel parker och naturområden som ger en total sammansättning som är god, men där eventuellt inte respektive kvarter har möjlighet att möta kraven.

Dagvattenkrav och genomsläppliga ytor. Här vill vi vara påpeka att vi på en skolgård måste kunna styra dagvattenflödet på marken pga andra krav och säkerhetsbestämmelser med icke stående vatten varför vi på ett antal ställen måste ha hårdgjorda ytor för att klara av att hantera detta.

Remissinstans
Turako AB

Ecology report is not a known type of report and the proposed topics, including actions to minimize harm, is included in the MKB process. This requirement is not needed to fulfil the EU taxonomy. Given the above this requirement should not be included for next generation criteria, or should instead be rewritten as a demand for MKB. To conduct further reports in terms of an ecology report would increase cost without delivering more value in the process.

Remissinstans
JM AB

"Ehdotamme, että selkeyden vuoksi pakollinen vaatimus yhdenmukaistetaan EU taksonomian kriteerien kanssa ja vaatimustaso on molemmissa viitekehysissä sama. Tähän päälle voidaan asettaa pistekriteerejä. Ekologiaraportti ei ole "standardoitu" raportti eikä sitä vaadita EU taksonomiassa kansallisen lainsäädännön lisäksi. Tällä hetkellä kriteeri tuottaa merkittävästi lisäkustannuksia ja on epäselvä, mitä hyötyjä sen tekemisestä saadaan. Luontoarvoihin kiinnitetään myös kaavoitusprosessissa huomiota.

Mikäli kriteeri päätetään säilyttää siihen tulisi tarkentaa, tarkoitetaanko siinä rakennustyömaata vai tonttia. Kohdassa a. ja b. viitataan tilanteeseen ennen rakentamista, jolloin käytetty termi on väärä. Rakennustyömaa on laissa asetettu termi, jota ei tule sekoittaa kiinteistöön/rakennettavaan tonttiin. Ehdotamme, että kriteerin kohdassa viitataan rakennettavaan tonttiin.

Kohtaa c. tulee tarkentaa, koska englannin kielisestä versiosta saa sen käsityksen, että raportissa tulee kuvata, miten suunnitellut toimet jalkautetaan hankkeen aikana, kun taas suomen kielisessä versiossa saa käsityksen, että itse rakentamisen aikana tulee toteuttaa jotain erityistoimia. Tällä on vaikutusta raportin laatimiseen.

Pyydämme arvioimaan uudelleen pätevyysvaatimuksen koskien monimuotoisuuden arvionja. Myös maisemasuunnittelijalla voi olla vastaava pätevyys tehdä kuvailtu monimuotoisuuden arvointi.

Ehdotamme myös, että aluehankkeissa voidaan laatia yksi laajempi raportti, jota projektikohtaisesti seurataan.

Lisäksi voi olla tunnistettavissa alueellisia toimia, jolloin kriteerissä voi olla myös selkeä peruslisensiulottuvuus.

We propose that for clarity, the obligatory requirement should be harmonised with EU taxonomy criteria and that the requirement levels are the same in both frameworks. Points requirements could be set on top of this. The ecology report is not a “standardised” report and it is not required in EU taxonomy in addition to national legislation. The requirement currently generates significant additional costs and it is unclear what benefit is achieved by fulfilling the requirement. Attention is also paid to natural values in the zoning process.

If this requirement is kept in, it should clarify whether it refers to the building site or the plot. Sections a. and b. refer to a situation before construction, which means that the term used is wrong. Building site is a term laid out in law and it should not be confused with the property/plot on which construction will take place. Suggestion: the sections should refer to the plot on which construction will be carried out.

Section c should be checked, because the English language version gives the impression that the report should outline how the planned measures will be deployed during the project while the Finnish version gives the impression that some special measures must be carried out during construction itself. This affects how the report is drawn up.

We request a re-evaluation of the competence requirement concerning the ecologist/biologist who will map biodiversity. A landscape designer could have the equivalent qualifications to carry out the biodiversity assessment described.

We also propose that one wider report could be drawn up for regional schemes and then monitored project-specifically.

In addition, some regional measures may be identifiable, whereupon the requirement could also have a clear base licence scope."

Remissinstans

JM Suomi Oy

En fastighet/tomt ingår normalt i ett detaljplaneområde med byggrätter och förbestämda/indelade grönytor så har beslut fattats av kommun att marken ska/kan exploateras. Bör förtysligas om en bedömning utförd av ex kommun kan användas för att redovisa åtminstone punkt a?

Nytt krav som innebär nya tillkommande kostnader i varje specifikt projekt som ska Svanen-märkas

- Ekolog ska anlitas

-- analys/platsbesök av tomt

-- ekologirapport

-- åtgärdsförslag som ska implementeras (O37)

Detta krav bedöms mer relevant för Svanen kriteriedokument än andra nya obligatoriska krav som ligger för långt från påverkansmöjligheter (O9, O10)

Remissinstans

NCC

Due to the overall amount of introduced changes in relation to the previous Generation 3 criteria document, as well as current geopolitical situation it is suggested to postpone release of this requirement until next Generation 5 edition.

Fullfilling this requirement would require new approach, additional resources as well as highly specialized people in the field that is not that widely explored by construction industry.

Remissinstans

Jytas

Görs i tidigare skeden. Kan bli svårt rörande rådighet beroende på projektform och vem som är licensinnehavare. Kostnadsdrivande.

Remissinstans

Serneke Sverige AB

Sabima er svært positive til krav om en økologisk rapport, eller naturkartlegging i kriteriene. Kartleggingsrapporten må være av god kvalitet for å ha en reell verdi for naturmangfoldet. Det er viktig at kartleggingsrapporten slutføres før byggearbeidet begynner.

Remissinstans

Sabima

Hér tel ég að það sé nægjanlegt að sveitarfélag sé búið að deiliskipuleggja lóðir og það hafi verið gert í samræmi við lög og reglur í hverju landi fyrir sig. Þetta eru allt of miklar kröfur á verktaka. Ég myndi skilja þetta ef það er ekki búið að deiliskipuleggja lóðir og það er verið að fara í að þróa heilu svæðin á ábyrgð verktaka. Það er aftur á móti sjaldan dæmið á Íslandi.

Remissinstans

Visthus

Vi støtter ikke dette obligatoriske kravet om at det skal utarbeides økologirapport for tomta

Remissinstans

Boligprodusentenes Forening

[google translate]

Municipalities take out the areas to be built on and take care of zoning areas. The impact of construction work is assessed. In the case of areas that require certain actions due to their special status, experts from the municipality decide on the actions that need to be taken. I do not believe that these requirements apply

Remissinstans

Verkland

[google translate]

To begin with, I do not imagine that contractors are going to make an "ecology report" compared to O36. This may apply if there are contractors who are developing entire neighborhoods like Urriðaholt, but this is totally shooting over the goal for people like me, the Ikea block or those who are building a few houses. Work is just being done here for nature conservation centers around the country that are not doing anything for individual contractors. It occurred to me to mention that local planning needs to be addressed, but then we are back beyond what is within the scope of the contractor. I can see exactly where this demand is coming from, i.e. when large real estate companies are building entire neighborhoods. This, in turn, will be very difficult given the state of the real estate market in Iceland.

Remissinstans

Visthus

Svanen som verktyg att välja bra produkter är jättebra men inte för mark eller landskap. Det är en komplex uppgift som landskapsarkitekter, landskapsingenjörer, ekologer, biologer både på kommuner, byggföretag och konsultföretag redan jobbar med i plan- och byggprocessen. Kraven P36 och O37 riskerar att förstöra mer än vad de hjälper. Det innebär dessutom extraarbete trots att det grundläggande arbetet redan görs i dagsläget, och skulle dessutom förlänga och fördyra våra processer. Projekteringen på den tid man har kommit överens i företaget skulle sannolikt inte vara möjligt längre, det behöver ni nog ta upp i ett större forum eftersom de påverkar betydligt många fler avdelningar och får följdeffekter på Bonava.

Varför ska Svanen bevaka detta? För att en detaljplan ska godtas måste den förbi ca 5st olika miljötillsynsmyndigheter. Vad är tanken med det här kravet?

Onödig administration, kostnadsdrivande och tidskrävande.

Vi behöver exempel på hur en ekologirapport ser ut. Kan det vara en NVI, MKB eller andra rapporter som görs i tidiga skeden eller ska detta vara en helt specifik för Svanen?

I tidiga skeden i byggprocesser görs alltid en mängd rapporter och studier som bl.a. MKB, NVI, trädinventering vilket Svanen kanske inte känner till. Vi förstår inte helt innebördén av deras formulering "Kartläggningen ska göras av en biolog/ekolog med minst två års erfarenhet av

kartläggning av biologisk mångfald”? Att ta in en ekolog för att göra en rapport som i princip redan görs kommer givetvis att vara kostnadsdrivande som svar på den tidigare frågan. Hur mycket dyrare projekten blir kan vi dessvärre inte svara på. Vi har dessutom vårt eget arbetsätt för GYF på Bonava, ofta även kommunernas egna GYF, och planerar att använda Boverkets verktyg ESTER när det är lämpligt. Vi ser heller att detta är och förblir ett arbete som pågår mellan kommuner och byggherrar, den extra dokumentationen bidrar inte till att projekten blir bättre. En kompromiss skulle vara att sammanfatta vilka rapporter som har legat till grund för olika beslut i projekten men inget vi anser nödvändigt.

Vi misstänker att kravet är ett resultat av ett försök till tolkning av kravet i EU-taxonomin och funderar på om det finns ett sätt att hantera det kravet utan att ”hitta” på något nytt.

Remissinstans

Bonava

Ekologirapport. Bra att Svanen tagit in mer ekologi och i linje med taxonomin. Innebär merkostnad (men väl investerad sådan).

Remissinstans

Nordr, Bjerking, Coresource

---

1. Vi förutsätter att formuleringen av dessa krav har stämts av med ekologer som arbetar med inventeringar och framtagande av ekologirapporter.
2. "Rapporten ska i möjligaste mån slutföras innan byggarbetssplatsen etableras och byggprocessen inleds." Hur kommer detta att följas upp i projekt, ska det framgå genom att datumet för ekologirapporten ligger före datumet för start av markarbeten?

Remissinstans

PEAB

Avsnittet innehåller flera skrivningar som är något oklara och som behöver förtydligas för att det ska ge önskad effekt för den biologiska mångfalden.

Se bifogad bilaga med kommentarer till O36 samt bilaga 14.

Remissinstans

Skanska

O37 MEASURE FOR BIODIVERSITY

Igen: guidelines eller eksempler på hvad der skal til for at kravet er opfyldt.

Remissinstans

Scandi Byg

Retaining biodiversity is a very important topic. My only concern is that if compensation is emphasized, will more actors resort to greenwashing.

Remissinstans

Puustelli Group Oy

Pakollinen vaatimus olisi hyvä yhdenmukaistaa EU taksonomian kriteerien kanssa ja pitää vaatimustaso molemmissa viitekehysissä samana selkeyden vuoksi. Tähän päälle voidaan asettaa pistekriteerejä.

Kriteeri vaatii muutoinkin tarkennusta. Kriteerissä tulisi O36-kriteerin tavoin puhua rakennettavasta tontista ja kiinteistön omistuksesta. Rakennustyömaa on lakiin liittyvä termi, eikä sovi käytettäväksi esimerkiksi A2-kohdassa.

Paikalliset kasvit pitäisi määritellä tarkemmin. Tarkoitetaanko esimerkiksi kasvivyöhykkeelle ominaista kasvillisuutta, jota voidaan monipuolistaa vai tarkoitetaanko todella paikallisia kasveja Suomessa. Kuinka suhtaudutaan kaupunkien omiin kasvihuoneihin ja suosituksiin?

Kohdassa B. oikea termi Suomessa on, että luovutetaan tulevalle yhtiölle (ei asukkaille tai talonmiehelle).

It would be good to harmonise the obligatory requirement with EU taxonomy criteria and keep the requirement level the same in both frameworks for clarity. Points criteria could be set on top of this. The requirement needs further clarification in general. The requirement should refer to the plot on which construction will be carried out and to property ownership as in requirement O36. Comment on the Finnish translation.

Local plant species should be specified in further detail. Does this refer to the vegetation zone's specific flora that can be diversified, or does it refer to truly local plants in Finland? How do we approach towns' and cities' own lists of plants and recommendations?

In section B, the right term in Finland is that we handover to the upcoming company (not the residents or caretaker).

Remissinstans

Rakennusteollisuus RT ry

Lägg inte på mer än vad Taxonomin kräver.

Remissinstans

Besqab

Requirement O37A is already handled through the MKB process. If the purpose of the requirement is to increase biodiversity a demand for a specific GYF value by a specific given tool would be better, and guarantee a more equivalent assessment between projects. Local plant species must be defined if they are referred to in the criteria and how e.g. city recommendations are concerned. Requirement O37B should be dismissed. Demand for ecology report would increase cost without delivering more value.

Remissinstans

JM AB

"Ehdotamme, että selkeyden vuoksi pakollinen vaatimus yhdenmukaisistetaan EU taksonomian kriteerien kanssa ja vaatimustaso on molemmissa viitekehysissä sama. Tähän päälle voidaan asettaa pistekriteerejä. Pyydämme O36 kriteerin kommentit jatkona poistamaan ekologiaraportin Joutsenmerkki-kriteeristöstä.

Pyydämme tarkentamaan kriteeriä.

Kriteerissä tulisi O36-kriteerin tavoin puhua rakennettavasta tontista ja kiinteistön omistuksesta. Rakennustyömaa on lakiin liittyvä termi, eikä sovi käytettäväksi esimerkiksi A2-kohdassa.

Paikalliset kasvit pitäisi määritellä tarkemmin. Tarkoitetaanko esimerkiksi kasvivyöhykkeelle ominaista kasvillisuutta, jota voidaan monipuolistaa vai tarkoitetaanko todella paikallisia kasveja Suomessa. Tässä tulisi ottaa myös kantaa siihen, kuinka suhtaudutaan esimerkiksi kaupunkien omiin kasvihuoneetaloihin ja suosituksiin.

Kohta B. Suomessa oikea termi on, että luovutetaan tulevalle yhtiölle (ei asukkaille tai talonmiehelle). Eli on sitten kyseessä Kiinteistö Oy tai Asunto Oy, termistö olisi oikein.

Ehdotamme, että ekologiaraportti luovutetaan vain niiltä osin, kuin on tarpeellista ja kuinka se on huomioitu rakennushankkeessa (jos sellainen pitää tehdä). Koko raportin luovuttaminen yhtiölle, joka ei ymmärrä sen tarkoitusta ja näkee raportin virallisena myyntiasiakirjana saattaa johtaa pahimmillaan oikeustoimiin.

Ehdotamme, että suunnitelma on liitettävä yhtiön huoltokirjaan ja vastuunjakotaulukon tekeminen ulkoalueiden hoidosta tulee osoittaa esimerkiksi isännöitsijälle. Vaatimussa ei pidä ottaa kantaa siihen kuka valittu toimija tekemään huoltotöitä on, vaan asunto-osakeyhtiö tekee päätökset käytännön ratkaisuista.

Kompostin suhteen on tarkennettava, että se ei ole pakollinen ratkaisu. Kaupunkialueella huoltoyhtiöt eivät käytä tai hoida kompostia.

We propose that for clarity, the obligatory requirement should be harmonised with EU taxonomy criteria and that the requirement levels are the same in both frameworks. Points requirements could be set on top of this. As a continuation to our comments on O36, we request that the ecology report is removed from the Nordic Swan Ecolabel requirements.

We request that the requirement be further specified.

The requirement should refer to the plot on which construction will be carried out and to property ownership as in criterion O36. Comment on the Finnish translation.

Local plant species should be specified in further detail. Does this refer to the vegetation zone's specific flora that can be diversified, or does it refer to truly local plants in Finland? This should also outline the approach to e.g. towns' and cities' own list of plants and recommendations.

In section B, the right term in Finland is that we handover to the upcoming company (not the residents or caretaker). So whether it is Kiinteistö Oy or Asunto Oy, the terms would be correct.

We propose that the ecology report is only handed over where necessary and relevant to the construction project (if one needs to be done). The disclosure of the entire report to a company that does not understand its purpose and sees it as an official sales document may in the worst case lead to legal action.

We propose that the plan is appended to the company's maintenance book and that e.g. the property manager should be tasked with drawing up a table of the distribution of responsibility for outdoor maintenance. The requirement should not take a stand on who the actor selected to carry out maintenance work is; instead, the housing company will make decisions based on practical solutions.

With regard to compost, it should be specified that this is not an obligatory solution. In an urban area, maintenance companies do not use or deal with compost."

Remissinstans

JM Suomi Oy

"En fastighet/tomt ingår normalt i ett detaljplaneområde med byggrätter och förbestämda/indelade grönytor så har beslut fattats av kommun att marken ska/kan exploateras. Bör förtydligas om en bedömning utförd av ex kommun kan användas för att redovisa åtminstone punkt a?

Nytt krav som innehåller nya tillkommande kostnader i varje specifikt projekt som ska Svanen-märkas

- Ekolog ska anlitas

-- analys/platsbesök av tomt

-- ekologirapport

-- åtgärdsförslag som ska implementeras (O37)

Detta krav bedöms mer relevant för Svanen kriteriedokument än andra nya obligatoriska krav som ligger för långt från påverkansmöjligheter (O9, O10)"

Remissinstans

NCC

As this requirement follows previous one, it is also suggested to postpone release of this requirement until next Generation 5 edition.

Remissinstans

Jytas

"A) Vi setter stor pris på fokuset på fremmedarter i denne revisjonen av kriterier. Fremmede arter er nå regnet for å være blant de største truslene mot biomangfold både i Norge og globalt. Når en fremmed art begynner å dominere og artene rundt seg, får vi et fattigere naturmangfold. Det er bra at det understrekkes at fremmedarter ikke skal plantes ut på grønne tak.

Det er svært positivt av anbefalinger i kartleggingsrapporten skal være førende for hvordan man bevarer eksisterende naturmangfold.

Det er også svært positivt for naturmangfoldet å legge til rette for lokale arter på arealene.

B) En bevarings- og forvaltningsplan for arealet, er vi i Sabima svært positive til, Den er godt beskrevet, med tiltak som er gjennomførbare og som samtidig vil bety mye for naturmangfoldet."

Remissinstans

Sabima

Það er eins og að þessi kaflihafi verið skrifaður út frá að einn verktaki sé að þróa heil svæði. Þetta passar alls ekki við þar sem að verktakar eru að kaupa eina eða nokkrar lóðir innan svæðis sme er búið að deiliskipuleggja

Remissinstans

Visthus

Vi stötter dette obligatoriske kravet om å beskrive tiltak knyttet til biologisk mangfold

Remissinstans

Boligprodusentenes Forening

Svanen som verktyg att välja bra produkter är jättebra men inte för mark eller landskap. Det är en komplex uppgift som landskapsarkitekter, landskapsingenjörer, ekologer, biologer både på kommuner, byggföretag och konsultföretag redan jobbar med i plan- och byggprocessen. Kraven P36 och O37 riskerar att förstöra mer än vad de hjälper. Det innebär dessutom extraarbete trots att det grundläggande arbetet redan görs i dagsläget, och skulle dessutom förlänga och fördyra våra processer. Projekteringen på den tid man har kommit överens i företaget skulle sannolikt inte vara möjligt längre, det behöver ni nog ta upp i ett större forum eftersom de påverkar betydligt många fler avdelningar och får följdeffekter på Bonava.

Varför ska Svanen bevaka detta? För att en detaljplan ska godtas måste den förbi ca 5st olika miljötillsynsmyndigheter. Vad är tanken med det här kravet?

Onödig administration, kostnadsdrivande och tidskrävande.

A: Förbättra och skydda den biologiska mångfalden på tomtens

Även detta är krav som kommuner redan har och någonting vi jobbar med. Att redovisa det ytterligare försvårar, fördyrar och förlänger processen vilket i förlängningen gör det svårt att uppnå Bonavas vision och strategi. Att följa EU-krav är självklarhet och ingenting som vi ska redovisa till Svanen?? Att skydda naturvärden på en plats tar man redan beslut om i detaljplaneskedet.

"Lokala växtarter" är en otydlig definition. Som landskapsarkitekter har vi yrkeskunnigheten att välja och besluta om vilka växter som passar var, och en stor palett med växter att välja mellan för att skapa så bra och gröna miljöer som möjligt. För oss är biologisk mångfald, klimataspekter, sociala aspekter, estetik, skötsel och etablering alla viktiga komponenter som vi tar i beaktande. Ibland är det bättre att till exempel välja träd med sterila blommor eftersom det innebär att man har möjligheten att plantera träd på en yta där det annars inte hade varit möjligt att plantera träd. Det kan vara platser som torg, gatumiljöer eller parkeringsplatser där träd med frukt och fruktställningar skräpar ner för mycket. I och med klimatförändringarna behöver vi dessutom vara innovativa och öppna för nya lösningar och växtarter som är mer motståndskraftiga. Det finns en risk att många av våra "lokala arter" kommer att dö ut, precis som Ulmus glabra (skogsalm) redan gör idag, Fraxinus excelsior (ask) drabbas av askskottssjukan och Quercus robur (skogsek) har under de senaste åren drabbats av sjukdomsangrepp. Att då till exempel välja en annan sort (ej lokal) av vår tidigare inhemska ask är ett sätt anpassa sig och planera miljöer som blir mer motståndskraftiga. Kravet om "lokala växtarter" motarbetar därmed en hållbar utveckling och vi anser att det bör strykas helt. Det riskerar helt enkelt att bidra till färre istället för fler grönnytor. (Om något krav ska ställas på

växtmaterialet skulle det vara bättre att begära att vi i den mån det går ska välja E-plantor, vilket vi redan gör förstas).

B: Skydds- och förvaltningsplan

Låter bra! Finns det något standarddokument för detta som kan fyllas i?

Remissinstans

Bonava

Åtgärder för biologisk mångfald. Innebär merkostnad (men väl investerad sådan).

Remissinstans

Nordr, Bjerking, Coresource

---

1. Vad betyder denna mening: "Lokala växter ska planteras på alla gemensamma områden." Vad är "gemensamma områden" och ska man tolka meningen som att lokala växter ska planteras på alla dessa ytor eller att när det planteras på gemensamma områden så är det lokala växter som ska planteras? Kan det förtydligas i kravet gällande ekologirapport att den ska innehålla en lista på lokala växter för att underlätta arbetet.

2. "Instruktioner och rekommendationer från handlingsplanen" - Vilken handlingsplan?

3. "Plan för hanteringen av den biologiska mångfalden på platsen" och "skydds- och förvaltningsplan" - gör ett val av begrepp för denna plan.

Remissinstans

PEAB

A: Är en konkretisering av ekologirapporten, vissa språkliga förtydliganden behövs

B: Skydds- och förvaltningsplan - Bra punkt, viktig för att få kvalitet i åtgärder, vissa språkliga förtydliganden behövs

Se bifogad bilaga med kommentarer till O37.

Remissinstans

Skanska

P14 IMPROVEMENT AND PRESERVATION OF BIODIVERSITY

I propose the criteria be based on:

The LEED credit "Bird collision deterrence"

<https://www.usgbc.org/credits/new-construction-core-and-shell-schools-new-construction-retail-new-construction-data-41>

and

New York "Bird-friendly materials"

<https://legistar.council.nyc.gov/LegislationDetail.aspx?ID=3903501&GUID=21B44B73-D7E1-4C55-83BD-1CA254531416&>

A) TRANSPARENT GLASS SURFACES

The abovementioned regulations have in common that all transparent glass railings, walls and corners must be made of bird-friendly materials with a threat factor below 25. However, this threat factor may not be sufficient. For example, in the draft phase of the NY law, the threat factor was 15, but certain compromises were made before passing the law due to ensuring the sufficiency of materials. This may not be as remarkable an issue for the Nordic Swan Ecolabel due to the fact that the extensive NY law concerns all new building and renovation.

B) REFLECTIVE GLASS SURFACES

- i) Height: below 11 m according to LEED, below 23 m according to NY + a few metres above green roofs in both
- ii) Solution: less than 15% of untreated glass according to LEED, a maximum of 0.9 m² on any 3 m² surface according to NY (otherwise a threat factor below 25). In practice, NY enables a larger total of untreated glass but prevents its accumulation to a single location which is possible in LEED.

LEED provides for the monitoring and correction of issues, which, according to my understanding, means that any issues related to points i and ii need to be corrected later, where necessary. On the other hand, the criteria could be made more stringent by combining aspects from both regulations. This would prevent the emergence of easily anticipated issues. With regard to point B, the NY law does not concern the highest floors of skyscrapers, apparently due to practical reasons. A similar height restriction may not be necessary in your criteria.

C) LIGHTING

LEED includes a section on the role of lighting in the prevention of collisions.

The proposed Nordic Swan Ecolabel criteria only concern lighting from the perspective of energy saving. However, artificial light has also other detrimental impacts to the environment. LEED provides an example on how these impacts can be mitigated with regard to bird collisions. Solutions to various issues include the regulation of luminosity, shading, colour temperature, time-outs etc.

D) BIRD NESTING IN BUILDINGS

I propose that a criterion on the provision of nesting places for birds be included in bird-friendly building design. This is already included in requirement P14 but in an unspecified manner.

If this feedback does not solve your issues on the definition of criteria, I can further specify my proposition. For this purpose, I would need more accurate information on why the definition issue is too problematic from your perspective.

I did not write out the previous proposition on purpose because the realities of, for example, materials availability need to be assessed in the Finnish setting. If significant moderations to the criteria are required because of this, the criteria can be defined on two levels:

- i) the required basic level (removal of transparent glass railings and walls, and consideration of the realities with regard to reflective glass)
- ii) awarding an additional point for meeting the criteria of requirement P14.

If the availability of threat factor tested elements causes additional trouble in Finland, a concrete definition of visual marker patterns and other elements can be drawn up similarly to the Madison law/bill. Said law defines them as follows:

"[...] pattern of visual markers that are either: a) dots or other isolated shapes that are $\frac{1}{4}$ " in diameter or larger and spaced at no more than a two-inch (2") by two four-inch (2"4") pattern; or b) lines that are $\frac{1}{8}$ " in width or greater and spaced no more than 2" apart of visual markers; low reflectance opaque materials; building-integrated structures like non-glass double-skin facades, metal screens, fixed solar shading, exterior insect screens, and other features that cover the glass surface that mute reflections on glass surfaces; or other similar mitigation treatments method approved by the Zoning Administrator."

<https://madison.legistar.com/ViewReport.ashx?M=R&N=Text&GID=205&ID=4026260&GUID=B7D2A103-B19F-4F20-96F2-14A2E27FD393&Title=Legislation%20Text>

Remissinstans

Kaupunkilinut

---

bra, dette er viktige kvaliteter som premieres her.

Remissinstan

Aspelin Ramm eiendom

Öka antalet max-poäng för att premiera biologisk mångfald.

Remissinstans

Eksjöhus Modulbygg AB

Huomiot seuraaviin kohtiin:

"Viherkatot": Viherkattojen laajuuden määritelmä on epäselvä. Ehdotus: määrä lasketaan rakennuksen katon alasta ja tässä ei huomioida kaikkia kohteen kattopinta-aloja yhteenä. Monimuotoisuutta saadaan lisättyä esimerkiksi sillä, että varaston, kansipihan tai pyöräkatoksen katossa on viherkattoa.

Huomio: viherkatot eivät ole täysin ongelmattomia niiden rakennusfysikaalisen toimimattomuutensa vuoksi. Lisäksi vedeneristeiden rajallisen käytön vuoksi viherkatot on aina purettava vedeneristeiden korjaamisen / uusimisen vuoksi. Kuten jo aiemmin on todettu, kestävän kehityksen kannalta tulisi rakenteita huomioida koko elinkaaren näkökulmasta, ei vain yhtä tekijää (tässä viherkerroin)

osaoptimoiden.

"Läpäisevät pinnat": Kriteerissä tulisi puhua rakennettavasta tontista ja sen piha-alueista (ei työmaasta). Kriteerissä tulee huomioida viranomaisen määräykset koskien huolto- ja kulkuteitä, sillä niitä ei voida tehdä pelkästään läpäisevillä pinnoilla. Ehdotus läpäisevien pintojen osuudeksi vahdetaan 50 %.

Esityksen mukaan asfalttia, tiiltä ja betonia ei katsota läpäiseväksi. Huomio: erityisesti tiili ja betonilaatat ovat läpäiseviä pintoja. Lisäksi niiden saumat läpäisevät vettä aivan kuten murskepinnat. Lisäksi erilaisia läpäiseviä ympäristöbetonilaattoja on markkinoilla runsaasti.

"Kaupunkiviljely": vaikuttaa liioittelulta vaatia ekologin yleisarviota kaupunkiviljelystä. Ehdotus, että vaatimus määritellään paremmin, eikä sen täyttämiseen tarvita ekologia.

"Monimuotoiset puutarhat": Monimuotoiset puutarhojen osalta pyydämme selvennystä, kuinka kriteeri suhteutuu O37 -kriteerin paikallisiin kasvilajeihin. Tulisi huomioida kasvivyöhykkeen mukaiset kasvit ja kaupungin suosituksset. Hyönteisten liikkumisen osalta tulisi tarkentaa kirjausta.

"Oleskelualueet ja/tai luonnonmukaiset leikkipaikat": Kirjausta "oleskelualueet ja leikkipaikat" tulee täsmennää ja siihen tulee lisätä edellytyksiä monimuotoisen piha-alueen / leikkipaikan luomiseen huomion määräykset. Kuinka pienillä kaupunkialueen tonteilla kriteeri saadaan hoidettua siten, että myös viralliset leikkivälilineet (ja niiden vaativat turva-alueet) saadaan mahtumaan muiden pakollisten pihatoimintojen lisäksi. Viranomismääräykset ja normit määrittelevät millainen leikkipaikka saa olla, eikä luonnontilaista aluetta voida määritellä leikkipaikaksi tai oleskelualueeksi.

Observations on the following sections:

"Green roofs": The definition of the scope of green roofs is unclear. Suggestion: the area is calculated from the building's roof area and this does not account for all of the site's roof surface areas in total. Biodiversity can be increased, for example, by having a green roof on the storage, yard deck, or cycle shed.

Note: green roofs are not entirely without problems due to their construction-physical inoperativity. In addition, due to the limited use of waterproofing, green roofs must always be disassembled in order to repair/replace waterproofing. As stated earlier, from a sustainable development perspective, structures should be considered with their entire life cycle in mind, and single factors (here, the green factor) should not be partially optimised.

"Permeable surfaces": Comment on the Finnish translation. The requirement should account for official regulations on service and access roads, as these cannot be made on permeable surfaces alone. Suggestion to change the share of permeable surfaces to 50%.

According to the proposition, asphalt, brick and concrete are not considered permeable. Note: brick and concrete slabs in particular are permeable surfaces. In addition, their joints are water permeable just like crushed aggregate surfaces. In addition, there are plenty of permeable concrete slabs on the market.

“Urban gardening”: seems like an exaggeration to demand an overall assessment by an ecologist for urban gardening. Suggestion to better define the requirement, no ecologist is needed to fulfil it.

“Gardens with rich biological diversity”: With regard to gardens with rich biological diversity, we request clarification as to how the requirement is set in proportion to the local plant species in requirement O37. The plants in the vegetation zone and the town/city's recommendations must be considered. The entry for insect movement must be further specified.

“Social meeting places and/or natural playscapes”: The entry “social meeting places and natural playscapes” should be further specified and requirements should be added for the creation of a diverse yard area/playscape with consideration for official regulations. How will the requirement be fulfilled on small urban plots such that official playground equipment (and their required safety areas) will fit along with other obligatory yard functions? Official regulations and norms determine what a playground can be like, and a natural area cannot be determined as a playground or social meeting area.

Remissinstans

Rakennusteollisuus RT ry

Krav som ofta ändå ställs från kommuner så bra att det också kan ge poäng.

Remissinstans

Besqab

To rely on assessment conducted by specific ecologist is cost increasing and proposes a risk for projects not being equally assessed. The point requirements should thus be written without assessment by ecologist. The point requirement for green roofs is very high and risks a conflict between green roofs and solar panels on available roofs.

Remissinstans

JM AB

- Viherkatot: Viherkattojen laajuuden määritelmä on epäselvä. Ehdotamme, että määrä lasketaan rakennuksen katon alasta ja tässä ei huomioida kaikkia kohteen kattopinta-aloja yhteensä. Monimuotoisuutta saadaan lisättyä esimerkiksi sillä, että varaston, kansipihan tai pyöräkatoksen katossa on viherkattoa.
- Pintavedet: Pintavesien ja hulevesien osalta pitäisi huomioida aluehankkeet, joissa tämän tyyppiset ratkaisut ovat mahdollisia. Kaupunkiolosuhteissa ja ahtailla tonteilla nämä ovat käytännössä mahdottomia tehdä. Tämä vaatii myös kaavalliset edellytykset ja luvan kaupungilta, että voidaan toimia näin.
- Läpäisevät pinnat: Läpäisevien pintojen osalta ehdotamme, että kriteerissä puhutaan rakennettavasta tontista ja sen piha-alueista (ei työmaasta). Kriteerissä tuli tarkentaa, että siinä tarkoitetaan kiveyksiä esim. tiilestä ja betonista. Kriteerissä tulee huomioida viranomaisen määräykset koskien huolto- ja kulkuteitä, sillä niitä ei voida tehdä pelkästään läpäisevillä pinnoilla. Hulevesikivet ja hulevesilaatat ovat huollon ja hoidon kannalta haastavia sekä kustannukseltaan

kalliita. Ehdotamme, että läpäisevien pintojen osuudeksi vaihdetaan 50 %.

- Kaupunkiviljely: Kaupunkiviljelyä koskeva kohta tulisi määritellä tarkemmin, koska vaikuttaa liioittelulta vaatia ekologin yleisarviota kaupunkiviljelystä. Ehdotamme, että vaatimus määritellään paremmin, eikä sen täyttämiseen tarvita ekologia.
- Monimuotoiset puutarhat: Monimuotoiset puutarhojen osalta pyydämme selvennystä, kuinka kriteeri suhteutuu O37 -kriteerin paikallisiin kasvilajeihin. Tulisi huomioida kasvivivöhykkeen mukaiset kasvit ja kaupungin suosituksset. Hyönteisten liikkumisen osalta tulisi tarkentaa kirjausta.
- Oleskelualueet ja/tai luonnonmukaiset leikkipaikat: Kirjausta ”oleskelualueet ja leikkipaikat” tulee täsmennää ja siihen tulee lisätä edellytyksiä monimuotoisen piha-alueen / leikkipaikan luomiseen huomioiden viranomaismääräykset. Huomautamme, että esimerkiksi Joutsenmerkin esittämässä viherympäristöliiton esimerkissä kuvattu alue ei ole virallinen leikkipaikka, vaan oleskelualue, jonka hoidossa lapset ovat mukana. Kuinka pienillä kaupunkialueen toteilla kriteeri saadaan hoidettua siten, että myös viralliset leikkivälineet (ja niiden vaatimat turva-alueet) saadaan mahtumaan muiden pakollisten pihatoimintojen lisäksi. Viranomaismääräykset ja normit määrittelevät millainen leikkipaikka saa olla, eikä luonnontilaista aluetta voida määritellä leikkipaikaksi tai oleskelualueeksi.
- Green roofs: The definition of the scope of green roofs is unclear. We suggest that the area is calculated from the building's roof area and this does not account for all of the site's roof surface areas in total. Biodiversity can be increased, for example, by having a green roof on the storage, yard deck, or cycle shed.
- Surface water: With regard to surface water and drainage water, consideration should be given to regional schemes wherein such solutions are possible. In urban conditions and in confined plots, these are practically impossible. Doing this requires zoning requirements and a permit from the city or town.
- Permeable surfaces: For permeable surfaces, we suggest that the criteria mention plots on which construction will take place and the yard areas (not building site). The requirement should specify that it refers to paving with e.g. brick and concrete. The requirement should account for official regulations on service and access roads, as these cannot be made on permeable surfaces alone. Permeable paving stones and slabs for drainage water are challenging for maintenance and care, and are expensive. We suggest that the share of permeable surfaces is changed to 50%.
- Urban gardening: The section concerning urban gardening should be specified in more detail, because it seems excessive to require an overall assessment by an ecologist for urban gardening. We suggest that the requirement be better defined and that no ecologist is needed to fulfil it.
- Gardens with rich biological diversity: With regard to gardens with rich biological diversity, we request clarification as to how the requirement is set in proportion to the local plant species in requirement O37. The plants in the vegetation zone and the town/city's recommendations must be considered. The entry for insect movement must be further specified.
- Social meeting places and/or natural playscapes: The entry “social meeting places and natural playscapes” should be further specified and requirements should be added for the creation of a diverse yard area/playscape with consideration for official regulations. We would like to point out that in the example from The Finnish Association of Landscape Industries – Viherympäristöliitto ry presented by Nordic Swan Ecolabel, the area described is not an official playground, but instead it is

a social meeting place, in whose maintenance children participate. How will the criterion be fulfilled on small urban plots such that official playground equipment (and their required safety areas) will fit along with other obligatory yard functions. Official regulations and norms determine what a playground can be like, and a natural area cannot be determined as a playground or social meeting area.

Remissinstans

JM Suomi Oy

Tabell 16:

rad 2: "...t.ex. skapa öppna vattendrag och dammar med naturliga vallar, fuktbiotoper och regnbäddar."

> Troligen är dessa åtgärder något ett enskilt projekt inte har rådighet över. Detta styrs normalt i detaljplaner.

Rad 4 & rad 5: " men ekologen ska göra en helhetsbedömning. "

> Syftas till att detta är förslag på åtgärder ska vara specificerade i ekologirapport enl. O36?

Förtydliga det ifs

Rad 6: "Skapa livsmiljöer för lokala arter av insekter, fåglar, fladdermöss, flygekorrar eller dammar för groddjur"

> Bör inte även denna vara enl. ekologens rekommendationer & bedömning. Enl. ekologirapport m. förslag på åtgärder (O36)

Rad 6: "...måste installeras för varje tionde lägenhet. "

> Är detta rimligt i alla fall? Om det är stort flerbostadshus eller projekt med flera fb-hus finns lämpligt utrymme & plats för dessa? Bör det vara en glidande skala som justerar antal per lgh när man övergår visst antal lgh. Glidande skala i fler än ett steg? (ex. se BREEAM-SE 2017 Tra03a - metod för antal cykelplatser för brukare, s.235)

Rad 6: "... för var tionde användare av byggnaden"

> Ordval användare är ej lämpligt. Syftar vi till brukare så bör det "brukare" användas. Vi bör inte behöva ta hänsyn till potentiella besökare, där siffror på antal är svårt att uppskatta, saknas schabloner.

Rad 6: "...utbildnings- och kontorsbyggnader måste minst en fågelholk, ett insektshotell etc. installeras för var tionde.."

> Är detta rimligt? Kontorsbyggnader har många ggr mkt liten markyta på tomten. Bör det vara en glidande skala som justerar antal per brukare när man övergår visst antabrukare. Glidande skala i fler än ett steg? (ex. se BREEAM-SE 2017 Tra03a - metod för antal cykelplatser för brukare, s.235) ex. ett mindre kontor i Malmö som har >500 brukare skulle behöva 50 fågelholkar.

Rad 7: "Kompostering av trädgårdsavfall om det är tillåtet från kommunen och rekommenderas av ekologen"

> Syftas till att detta är förslag på åtgärder ska vara specificerade i ekologirapport enl. O36?

Förtydliga det ifs

Remissinstans

NCC

I listen over Åtgärder för biologisk mångfald er det mange gode tiltak! Vi synes det kan være en god ide å gi poeng for å la gamle trær få stå i hager/parker. Vi synes også at det bør gi poeng å ikke bruke jordforbedringsprodukter som inneholder torv.

Remissinstans

Sabima

Green roofs.

-> A general consideration concerning the structure: green roofs are, in general, problematic due to their lack of building-physical functionality. Furthermore, watertight layers have a limited service life, and green roofs must be dismantled to repair/replace them. For the purposes of sustainable development, structures should be examined from the viewpoint of the entire life cycle rather than optimising a single factor (in this case the green layer).

Permeable surfaces: At least 75% of the area of all paths, roads and social meeting places and/or playscapes on the site are permeable. Parking spaces are not included.

-> Is there a terminological error here? Is it not essential that the paths of the completed building have permeable surfaces?

Asphalt, tiles and concrete pavements are not considered permeable.

-> Tiles and concrete slabs in particular are permeable surfaces. In addition, their seams are permeable to water similarly to crushed rock surfaces.

Remissinstans

Ramboll finland Oy

Hur räknas det med småhusprojekt med egna tomter? Genomsläppliga ytor= Gräsmattor?
Det varierar från projekt till projekt hur många poäng vi kommer att kunna ta. Intressant nog motsäger Svanen sig själva då Svanen tidigare har krav på "lokala arter" inte går ihop med poängkraven.

Remissinstans

Bonava

Förbättring och bevarande av biologisk mångfald. Möjlighet att ta poäng genom åtgärder som bevarar och främjar den biologiska mångfalden i byggprojektet. Max 6p. Spännande/utmanande. Ekologen kan användas även för detta. Innebär merkostnad (men väl investerad sådan).

Remissinstans

Nordr, Bjerking, Coresource

---

1. Definition av tillgänglig taktyta: Vad händer om man har fastighetsgräns just intill fasadliv och man behöver solceller på taket. Finns förmildrande omständigheter eller får man ta andra poäng helt enkelt? Eller räknas "solcells-delen" av taket inte som tillgänglig taktyta då? Detta är ett scenario som inte är helt ovanligt för kontor.

2. I utbildnings- och kontorsbyggnader måste minst en fågelholk, ett insektshotell etc. installeras för var tionde användare av byggnaden. Finns det någon specificerad storlek på insektshotell. Ett per tioende användare låter mycket beroende på hur mycket tillgänglig yta man har i projektet.

Remissinstans

PEAB

I de fall projektet har negativ påverkan på bio. mångfald som inte går att kompensera (mkt vanligt fall) bör exploateren har möjlighet att ta poäng för inköp och skydd av ny natur. "skydd av områden som motsvarar påverkan på biologisk mångfald". Det bör ge många poäng, kanske 4-6 st berorende på hur mkt mark som köps loss. vissa villkor bör finnas.

Remissinstans

Tyrens AB
